

## JOZEFOVI ORSZÁGHOVI

*Bratislava dňa 5. septembra 1947*

Vážený pán krajinjský prezident!

V súvislosti s Vašou osobnou návštevou u mňa dňa 3. t. m. dovoľujem si Vám objasniť okolnosti, za ktorých došlo k preloženiu Vašej dcéry Danice z Turč. Sv. Martina, presne podľa správ kompetentných úradníkov:

Dňa 2. mája 1947 nastúpil docent franc. jazyka zo Štát. gymnázia v Rožňave na 5 mesačný voj. výcvik. Bolo treba poslať zaňho náhradu, keďže francúzsky jazyk je na ústave maturitným predmetom. Nakoľko sa v tých dňoch javil veľký nedostatok síl (na voj. výcvik odišlo asi 50 profesorov), siahlo sa do profesorských zborov, ktoré boli kompletne. Na Štátnom gymnázium v Turč. Sv. Martine je prof. zbor od oslobodenia viac ako kompletný. Preto bola Vaša sl. dcéra preložená na Štát. gymnázium v Rožňave. Keď si koncom škol. roku 1946/47 podala žiadosť o preloženie naspäť do Turč. Sv. Martina, nemohlo jej byť vyhovené, keďže na tamojšom ústave je už 5 docentov na francúzsky jazyk. Sl. dcéra má kombináciu Tv, Fr. Zatiaľ však jej kombináciu žiadalo výslovne riaditeľstvo Štát. učit. akadémie v Levoči. Pred oslobodením to bola totiž ženská učiteľská akadémia a profesorka telovýchovy je tam nutne potrebná, nakoľko i dnes žiakmi tohto ústavu sú prevažne dievčatá. Docenta franc. jazyka treba do V. tr. gymnaziálnej, ktorá sa týmto škol. rokom zriadila.

---

Jozef Országh (1883—1948), právnik, po prevrate župan, viceprezident, v r. 1929-38 prezident Krajinjského úradu v Bratislave, od r. 1938 na nútenom dôchodku.

Podobných intervencií, najmä aktívnych politikov, musel Novomeský riešiť obrovské množstvo. Sám všetky prípady, pochopiteľne, nemohol skúmať, preto sa spolie-

Prosím Vás, pán prezident, aby ste láskavo uznali závažnosť služobných dôvodov a apelujúc na Váš osvedčený vlastenecký cit, som presvedčený, že Váš zmysel pre záujmy celku prekoná Vašu pochopiteľnú rodičovskú starosť a značím sa s prejavom úcty

Váš  
L. Novomeský

---

hal na podklady a zistenia pracovníkov PŠO a ich rozhodnutia (či návrhy) menil málokedy.

Napríklad Andrejovi Cvinčekovi, podpredsedovi SNR za DS, takisto 5. IX. „s poľutovaním“ oznámil, že jeho žiadosti o premiestnenie učiteľky K. K. nemôže vyhovieť, lebo „menovaná sa otvorene chovala nepriateľsky proti ČSR v minulosti a chová sa i v prítomnosti... Pracuje aj medzi ľuďmi proti štátnemu zriadeniu ČSR a proti poštátňeniu škôl. Vo vlaku sa na plné ústa vyjadrovala proti terajším štátnym činiteľom, takže rozoštváva ľudí a celú verejnosť“.

Univ. prof., poslancovi SNR a NZ Milanovi Pišútovi 10. X. 1947 zase oznamuje výsledok vyšetrovania sťažnosti na riaditeľa školy v U. „Všetci, ktorí sťažnosť podpísali, sú iného politického presvedčenia ako P. P., ako človek sociálne založený musí sa často zastáť práv chudobných, čo sa nepáči boháčom... Za tzv. Slovenského štátu menovanému krivdili, že je komunista, dnes zase menovaného stavajú do svetla fašistu a nepriateľa demokracie... Z celej veci vysvitá, že ide iba o osobné spory, celkom nechutné, o aké sa úradu nehodno starať.“